

عمنوان: ارزش کار خانگی زن

نویسنده: نسرين جزینی

کارفرما: مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری

ناشر: شرکت انتشارات سوره مهر

سال انتشار: ۱۳۸۳

تعداد صفحات: ۲۸۸

آدرس ناشر: خیابان حافظ، خیابان رشت، کوچه جمشید جم، صندوق پستی ۱۱۴۴/۱۵۸۱۵ تلفن: ۶۶۴۶۵۸۴۸

مرکز پخش ۵-۶۶۴۶۰۹۹۳

ارزش‌گذاری کار خانگی و به حساب آوردن ارزش‌افزوده آن در حساب‌های ملی، پیش از آنکه روش یا مدل علمی طلب‌کننده؛ به فرهنگ‌سازی و تغییر نگرش جامعه نسبت به کار و فعالیت‌های زنان خانه‌دار به عنوان آیینه تمام‌نمای سلامت شخصیت و حس اعتماد آنان در مسیر توسعه بهره‌وری و موفقیت، نیاز دارد. چرا که زنان خانه‌دار با توجه به نقش‌های متفاوت و متنوع خود از جنبه‌های مختلف بر فرآیند فرهنگی-اقتصادی در سطح جامعه‌تاثیرگذار هستند. به گونه‌ای که زنان خانه‌دار نه تنها ارائه‌دهنده و تامین‌کننده نیازهای اساسی نیروی کار فعال در سطح جامعه هستند. بلکه فعالیت‌های آنان از نظر روحی، روانی و فرهنگی اهمیت به‌سزایی بر جای می‌گذارد که متأسفانه در جایی ثبت نمی‌شود.

در اواخر سال ۱۳۸۱ قرارداد پژوهشی میان معاونت پژوهشی دانشگاه شهید بهشتی و معاونت پژوهشی مرکز امور مشارکت زنان منعقد شد. موضوع این قرارداد برآورد ارزش کار خانگی زنان بود. این طرح ابتدا با عنوان بررسی راه‌های افزایش فعالیت‌های اقتصادی زنان با تاکید بر فعالیت آنان در صنایع کوچک، کار آفرینی، خود اشتغالی و کار در خانه به معاونت پژوهشی مرکز امور مشارکت زنان پیشنهاد شده بود. با تبادل نظرهایی که صورت گرفت طرح پیشنهادی با توجه به ضرورت و نیاز پژوهشی مرکز به پژوهش درباره اهمیت و جایگاه ارزش کار خانگی زنان خانه‌دار تغییر یافت. آنچه در دست دارید طرح تکامل یافته آن پیشنهاد است. مهمترین هدف این پژوهش یافتن راه‌کارهایی برای ارزش‌گذاری کار خانگی و برآورد میزان ارزش افزوده آن است.

این کتاب در ۵ فصل و ۳ پیوست تدوین شده است. فصل اول کلیاتی درباره تحقیق است که به بیان مسأله، اهمیت و ضرورت ارزش کار خانگی، هدف‌های تحقیق، پرسش‌های اساسی تحقیق و متغیرهای مورد مطالعه می‌پردازد. فصل دوم مروری بر ادبیات مربوط به ارزش کار خانگی است. فصل سوم مربوط به روش تحقیق است که در جامعه آماری نمونه و روش نمونه‌گیری را توضیح می‌دهد. فصل چهارم شامل تجزیه و تحلیل داده‌های استخراج شده از دو پرسشنامه کار خانگی، ویژگی‌های دموگرافی نمونه‌های تحقیق در دو پرسشنامه و تحلیل آماری مربوط به شاخص‌های سازنده امور خانهداری است. فصل پنجم روش برآورد ارزش کار خانگی با الگو برداری از مطالعات برگرفته از تحقیقات (Gronau 1980، Heckman 1974 و Becker، 1965) را ارائه می‌کند.

با مطالعاتی که انجام گرفت مشخص شد که از دو طریق می‌توان ارزش کار خانگی را برآورد نمود:

۱. محاسبه هزینه فرصت زنان خانه‌دار
  ۲. محاسبه ارزش افزوده زنان خانه‌دار
- در برآورد ارزش کار خانگی متوسط زمان اختصاص یافته به کار خانگی به کار رفته است. نتایج به دست آمده از یافته‌های تحقیق عبارت‌اند از:

- با افزایش سن زنان خانه‌دار تخصص آنها در زمینه کارهای خانه افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، برای انجام کارهای منزل زمان کمتری صرف می‌کنند.
- با افزایش سطح تحصیلات زنان خانه‌دار برای انجام کارهای خانه نظم و ترتیبی به وجود می‌آید و در نتیجه نیاز به کار در منزل کاهش می‌یابد.
- افزایش تعداد فرزندان در خانه موجب افزایش کارخانگی می‌شود.
- افزایش تعداد اتاق‌های منزل باعث افزایش کار خانگی می‌شود. گام کلیدی در جهت برآورد و محاسبه ارزش کار خانگی ارتقای سطح آگاهی زنان و افزایش خرد جمعی آنان نسبت به اهمیت کیفیت فعالیت‌هایی است که در طی روز به عنوان امور خانه‌داری انجام می‌دهند. تغییر چهارچوب ذهنی برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران و مدیران کلان جامعه نسبت به نقش زنان خانه‌دار و اهمیت فعالیت‌هایی که آنها در طی روز و به طور مستمر طی سال انجام می‌دهند نیاز به باور توانمندی‌های زنان جامعه در انجام فعالیت‌های اقتصادی و ارزش افزوده‌ای دارد که زنان با انجام امور خانه‌داری فرآیند رشد اقتصادی تولید می‌کنند. این مقاله تاثیرات خصوصیات خانواده و کارگر را بر هر دو روش هزینه فرصتی و قیمت بازار، اساساً با یکدیگر متفاوت‌اند. علاوه بر آن، این مقاله نشان داده است که می‌توان تغییرات (مخدوش‌های) واقعی در برآوردهای ارزیابی را به تاثیرات دستمزد نسبت داد. یکی از توضیحات محتمل این است که از دستمزدهای بالا، به طور خاصی، می‌توانند به جای ویژگی یک تعادل بازار رقابتی، یک ویژگی از بازار نوع انحصاری باشند. به عبارت دیگر، اگر در حالی که برآوردهای قیمت برای خدمات مبتنی بر بازار نشانه تعادل بازارهای کار رقابتی باشند، اما برخی از دستمزدها اینگونه نباشند، فرد باید در انتظار تفاوت و اختلاف در روش قیمت بازار، اقدام به جمع آوری حساب‌های درآمد ملی کند. امید است این کتاب بتواند در ایجاد حساسیت و ارتقای آگاهی دست‌اندرکاران و اندیشمندان اقتصادی کشور نسبت به ارزش افزوده کار خانگی زنان گامی موثر بردارد.